

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ผสมผสานวิธีการดำเนินการศึกษา (Mixed Method Research) ระหว่างการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality) และเชิงปริมาณ (Quantity) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการบริหารและวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ซึ่งใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ วิธีการดำเนินการได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาบริบทของสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารงาน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและงานบุคคล ด้านกิจการนักเรียน และ ด้านบริหารงานทั่วไป โดยการศึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory)

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบทฤษฎีฐานราก เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารจากการบริหารจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและงานบุคคล ด้านกิจการนักเรียน และ ด้านบริหารงานทั่วไป ที่ค้นพบที่เกิดขึ้นในตอนที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 วิทยาวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำสูงและมีประสบการณ์การบริหารได้เสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

รูปแบบการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพโดยการศึกษาเชิงลึก เพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory)

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยตรวจสอบทฤษฎีฐานรากเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อ

คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอระบบการบริหารจัดการศึกษามัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากร (Population)

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2552 จำนวนโรงเรียน 41 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก

2.1.1 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2552 จำนวนโรงเรียน 2 โรงเรียน¹ โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selected) เลือกโรงเรียนที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและงานบุคคล ด้านกิจการนักเรียนและด้านการบริหารงานทั่วไป มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) พิจารณาจากผลการสอบ O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ปีการศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ระดับประเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (รายงานผลการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552)

2) พิจารณาจากคุณภาพด้านนักเรียน มีคุณธรรมจริยธรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมีทักษะในการทำงาน สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนมีสุนทรียภาพ นิสัยด้านศิลปะ

¹ เกณฑ์การพิจารณาดังกล่าว เรียงลำดับจากโรงเรียนที่มีผลการประเมินที่ได้คะแนนสูงได้โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรง เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 41 โรง สามารถจำแนกดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรง, ขนาดใหญ่ 9 โรง, ขนาดกลาง 22 โรง, ขนาดเล็ก 7 โรง พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมากที่สุดถึง 22 โรง ประกอบกับการบริหารจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แบ่งกลุ่มงานคล้ายๆกัน การที่เลือกโรงเรียนขนาดกลางเป็นกลุ่มเป้าหมายเพราะโรงเรียนที่จะต้องการพัฒนาอยู่ในกลุ่มนี้ สามารถนำแนวการปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ได้เพื่อพัฒนาโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กต่อไป

ดนตรีและกีฬา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา
2552)

3) นักเรียนมีผลงานด้านความเป็นเลิศทางวิชาการในการแข่งขันทักษะทาง
วิชาการอย่างต่อเนื่อง ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้รับรางวัลเป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชนและ
สถานศึกษา (รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552)

4) พิจารณาจากบุคลากร ครู มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ตรงกับงานที่
รับผิดชอบ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ ผลจากการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ
มหาชน) รอบ 2 (รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552)

5) พิจารณาจากการบริหารจัดการ สามารถบริหารจัดการศึกษา ส่งผลให้
สถานศึกษาได้รับรางวัล อาทิเช่น โรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนในฝัน โรงเรียนดีเด่นด้าน
คุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนแกนนำจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น (รายงานการประเมิน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2552) (รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงใน
ภาคผนวก ข หน้า 335)

2.1.2 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ได้
จำแนกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก (In – depth Interview)
โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selected) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนทางคงรัฐ
ราษฎร์อุปถัมภ์ และผู้อำนวยการโรงเรียนห้องสอนศึกษา จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน
จำนวน 8 คน รวม จำนวน 10 คน

2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้
การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ครู 10 คน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน และนักเรียน จำนวน 10 คน

2.2 การตรวจสอบทฤษฎีฐานราก

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 โรงเรียนทั้งหมด จำนวน
41 โรง ใช้ตารางเครซี่และมอร์แกนได้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 โรง ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่ม
ประกอบด้วย

- 2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 36 คน
- 2.2.2 รองผู้อำนวยการและครู จำนวน 555 คน
- 2.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 217 คน
- 2.2.4 นักเรียน จำนวน 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทางการศึกษา จำนวน 4 ชุด ได้แก่ แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview Guideline) แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) แนวการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Guideline) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview Guideline) ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เกี่ยวกับภาวะผู้นำ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และ ด้านการบริหารทั่วไป มีจำนวน 10 คน

1.2 แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) ใช้ในการสังเกตบริบทของโรงเรียนและพฤติกรรมการบริหาร การใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน

1.3 แนวการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Guideline) ผู้ให้ข้อมูลหลักคือครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน โดยมีคำถามครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียนและด้านการบริหารทั่วไป

2. การตรวจสอบทฤษฎีฐานรากการตรวจสอบข้อค้นพบจากทฤษฎีฐานรากด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 36 โรงเรียน แบบสอบถามมี 7 ชุดในแต่ละชุด ประกอบด้วย 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการและเติมคำ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารทั่วไป เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารทั่วไป

รายละเอียดของเครื่องมือแต่ละชุด มีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ ด้านการบริหารงานวิชาการจำนวน 10 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณจำนวน 10 ข้อ ด้านการบริหารงานบุคคลจำนวน 10 ข้อ ด้านการบริหารกิจการนักเรียนจำนวน 10 ข้อและด้านการบริหารงานทั่วไปจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ครอบคลุมทุกด้าน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการและหัวหน้างานฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ ด้านการบริหารงานวิชาการจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานวิชาการ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับรองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่ายงบประมาณและงานบุคคล และหัวหน้างานฝ่ายงบประมาณและงานบุคคล ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณจำนวน 10 ข้อ และการบริหารงานบุคคลจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานงบประมาณและงานบุคคล

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายกิจการนักเรียนและหัวหน้างานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ

ด้านการบริหารกิจการนักเรียนจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานกิจการนักเรียน

ชุดที่ 5 แบบสอบถามสำหรับรองผู้อำนวยการ โรงเรียนฝ่ายบริหารทั่วไปและหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ
ด้านการบริหารทั่วไปจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานบริหารทั่วไป

ชุดที่ 6 แบบสอบถามสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร จำนวน 11 ข้อ
ด้านการบริหารกิจการนักเรียนจำนวน 10 ข้อและด้านการบริหารทั่วไปจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานกิจการนักเรียน และงานบริหารทั่วไป

ชุดที่ 7 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนปฏิบัติหน้าที่สภานักเรียน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นด้านการบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 10 ข้อและด้านการบริหารทั่วไปจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับ งานกิจการนักเรียนและงานบริหารทั่วไป

เกณฑ์ในการให้คะแนนและการแปลความหมาย ระดับความคิดเห็น มีดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณา โดยผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสภาพที่เป็นจริงที่สุดในการประเมินในองค์ประกอบด้วยงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารทั่วไป มีความสัมพันธ์กับ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543:99 -100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความเป็นจริงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความเป็นจริงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความเป็นจริงปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความเป็นจริงน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความเป็นจริงน้อยที่สุด

3. วิทยานิพนธ์โดยผู้เชี่ยวชาญ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 3 กลุ่ม จำนวน 9 คนประกอบด้วย

3.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหาร เป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.3 ผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก

1.1 การสร้างแนวการสัมภาษณ์ทั้งระดับลึก แบบสังเกตไม่มีโครงสร้างและแนวทางการสนทนากลุ่ม

1.1.1. ศึกษาแนวคิดการบริหารคุณภาพการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในยกระดับคุณภาพการศึกษามากำหนดคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.1.2. สร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ตามประเด็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารทั่วไป โดยพิจารณาในแต่ละคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ด้านความเหมาะสมและครอบคลุมการบริหาร จัดการศึกษา

1.1.3. นำประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และสมบูรณ์ของคำถามเพื่อจะได้มาซึ่งคำตอบที่ครอบคลุมด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารการบริหารจัดการของสถานศึกษา

1.1.4. ปรับปรุงแก้ไขนำประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของ

อาจารย์ที่ปรึกษา

1.1.5. จัดทำแนวคำถามให้สมบูรณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ระดับลึก

2. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือการตรวจสอบทฤษฎีฐานราก

2.1 การสร้างแบบสอบถามโดยการสังเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อค้นพบในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบ ภาวะผู้นำของผู้บริหารของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของคำถามเพื่อจะได้มาซึ่งคำตอบที่ครอบคลุมด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไข และปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดังรายนามในภาคผนวก) พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษา เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 124) โดยการหาค่า IOC และคัดเลือกข้อที่มีค่าเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

2.5 แก้ไขปรับปรุง แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบอีกครั้งแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Trial) กับโรงเรียนในจังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 โรงเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

2.6 จัดทำข้อคำถามให้สมบูรณ์ แล้วนำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการจัดวิทยาวិพากษ์

3.1 ผู้วิจัย สังเคราะห์ประเด็นที่เป็นข้อค้นพบภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2 สร้างประเด็นคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิทยาวិพากษ์ ด้าน ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการ

3.3 นำข้อคำถามในการวิทยาวิพากษ์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของคำถามเพื่อจะได้มาซึ่งคำตอบที่ครอบคลุมด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา

3.4 ปรับปรุงแก้ไขนำข้อคำถามในการวิทยาวิพากษ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์

ที่ปรึกษา

3.5 ผู้วิจัยจัดทำประเด็นคำถามในการวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้
ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาโดย
การศึกษาเชิงลึกเพื่อพัฒนาทฤษฎีฐานราก

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่ไปยังโรงเรียนทางคงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ และ โรงเรียนห้องสอนศึกษาด้วยตนเอง
2. นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ กับผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และ
การสนทนากลุ่ม

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละโรงเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในโรงเรียนทางคงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ และ
โรงเรียนห้องสอนศึกษาโดยกำหนดเป็นตารางการเก็บในแต่ละวัน การรวบรวมข้อมูลสำหรับ
การสัมภาษณ์เชิงลึก ในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ การบริหาร
งบประมาณและงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานทั่วไป เมื่อวิเคราะห์
ข้อมูลเบื้องต้นพบว่ายังขาดรายละเอียดในบางประเด็น ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยไป
สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนห้องสอนศึกษา และผู้อำนวยการ โรงเรียนทางคงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์
(รายละเอียดดังแสดงในภาคผนวก ข และภาคผนวก ก)

ตอนที่ 2 การวิจัยตรวจสอบทฤษฎีฐานรากเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อ
คุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา

การตรวจสอบทฤษฎีฐานรากเป็นการรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม (Questionnaire)
ในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารงาน 4
ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณและงานบุคคล ด้านการบริหาร
กิจการนักเรียน และด้านการบริหารงานทั่วไป มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34
จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยตนเอง

2. นำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 34 จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ที่สามารถ ปฏิบัติด้วยตนเองได้จะนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม บางส่วนจะขอความร่วมมือจากบุคคลที่รู้จักในโรงเรียนนั้น ให้ความอนุเคราะห์ทั้งส่ง และเก็บแบบสอบถาม และบางส่วนส่งทางไปรษณีย์แต่การส่งทางไปรษณีย์ผู้วิจัยจะโทรศัพท์ ที่ประสานและคอยติดตามอย่างสม่ำเสมอ ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลา ที่ระบุไว้ ผู้วิจัยจะคอยสอบถามติดตามอย่างใกล้ชิด จนได้แบบสอบถามกลับมาครบทุกชุด

ตอนที่ 3 การนำเสนอและตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา

การนำเสนอทฤษฎีฐานราก เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิทยาวิพากษ์เพิ่มเติม เสนอแนะ และปรับปรุงให้ได้ลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีดำเนินการดังนี้

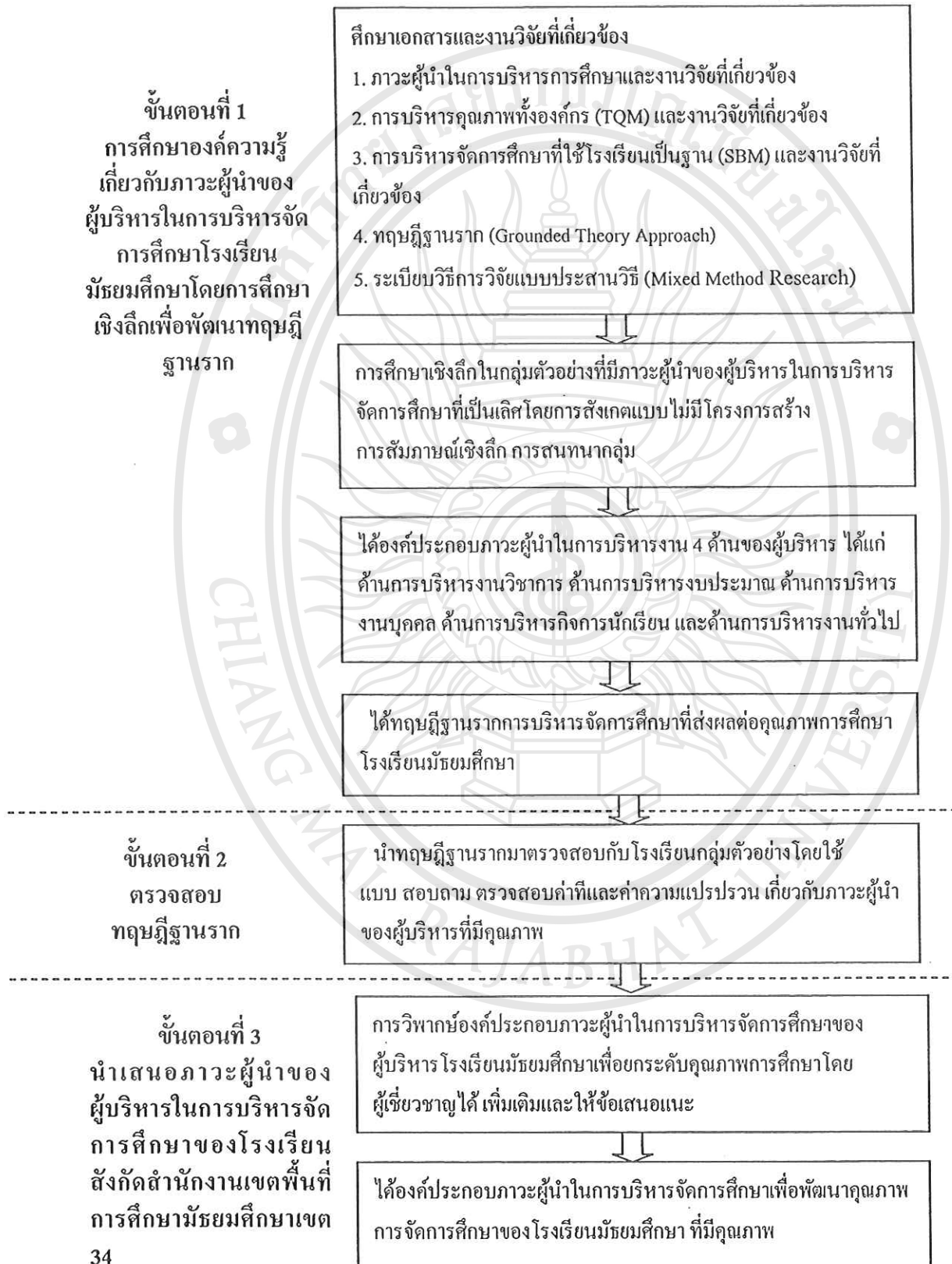
1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการประชุมเชิงปฏิบัติการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ไปยังผู้เกี่ยวข้อง ทั้ง 9 คน
2. นัดหมาย วัน เวลา สถานที่ กับผู้เกี่ยวข้องที่จะทำการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 20 มีนาคม 2554 เวลา 9.00น – 14.00น. ณ ห้องประชุม กลุ่มพัฒนาไม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
3. นำเสนอผลการสังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการบริหารจัดการศึกษาในการ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ได้วิทยาวิพากษ์เพื่อเพิ่มเติม เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข ข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการนำข้อมูลมากำหนดเป็นความคิดรวบยอด (Concept) ในแต่ละด้านและรวบรวมเป็น องค์ประกอบ (Catagories) ตามข้อค้นพบ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละและทดสอบที (t – test) และวิเคราะห์ทางเดียว (one – way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความ แปลปรวน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้งหมดดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย